

לא היתה תאורה ברחובות. זה היה קשה מאוד ובעיקר מסוכן מאוד. הייתי מאוד שמחה ומאושרת מהצלחתנו. הכנתי את החדר כך שאפשר יהיה לגור בו ומוכן לקבלתי במידה ואצטרך ביום מן הימים למצוא מקום מסתור.

לתאר את המעשה בכתב נשמע כמו סיפור בדים. אבל לעשות זאת ולהצליח מבלי להתפס או להחקר ברחוב ששם כל דבר היה חשוד – הוא בשבילנו דבר יותר מבלתי יאומן.

קבוצה שהגיעה מהולנד הצטרפה אלינו. אלה היו צעירים יהודיים שברחו מגרמניה ואוסטריה ומצאו מקלט בהולנד וגם משם ברחו ורצו לעלות לפלסטינה.

מאחר ומעטים מביניהם דיברו צרפתית, אני שידעתי גם גרמנית, שימשתי כתורגמנית בעיקר הייתי צריכה לדאוג לראש הקבוצה שלהם, בחור נהדר, בן 23 לערך, בשם "קור" כינויו במחתרת. בהמשך הוא נשלח למחנה הריכוז ברגן בלזן ומשם לא חזר. אלמנתו "מתה" מתגוררת בארץ ואני בקשרים איתה עד היום. לרבים מבין אנשי הקבוצה הזו היו עדין מסמכי זיהוי גרמניים והדבר איפשר להם לנוע בחופשיות בדרכים. חלקם אף לבשו מדים גרמניים. אחת מבנות הקבוצה בשם "פולה" עבדה כגרמניה במשרדי הגסטאפו בפרויז במדור היהודים דבר שאיפשר לנו לקבל מדי פעם אינפורמציה ומידע בעלי חשיבות רבה.

יום אחד היא הצליחה להבריח ממשרדי הגסטאפו חותמות שהיו עבורנו אוצר בלתי צפוי. החותמות נמסרו לידי על מנת להעבירן למעבדה שלנו לצורך "שיכפול". הכנסתי אותם לתיק וכיסיתי במגבת, פיג'מה ומספר בגדים נוספים. "מתה" ליוותה אותי ונסענו במטרו ובשלב מסוים היה עלינו לעבור למטרו אחר. במעברים שבין שתי הרכבות, עמדו אנשי המשטרה הגרמנית והמליציה הצרפתית. אחד הגרמנים לקח את מסמכי הזיהוי שלנו, את אלו של "מתה" הוא החזיר לה מיד ושחרר אותה. אצלי הוא פתח את התיק, הוציא את הבגדים העליונים שהיו, מישש בתוך התיק, החזיר לי את מסמכי ושחרר גם אותי... ברגע זה חמקתי ממוות בטוח לו היו מוצאים את החותמות. אבל לפני ההוצאה להורג היו עינויים. צריך היה לחוות את אותן שנות חושך כדי להבין מה היתה משמעות המילה גסטאפו עבורנו. מי מאיתנו יכול היה לדעת האם תחת החקירה והעינויים לא נבגוד ב"מתה" ואני לקחנו יחד את המטרו ללא אף מילה. לא היינו מסוגלות לפתוח את הפה. במעבדה מסרנו את התיק לטוני שכבר המתין לנו בדאגה לאור האיחור שלנו. בפעם הראשונה פרצתי בדמעות. באותו יום פחדתי מאוד מאוד אבל צריך היה להמשיך במאבק.

בעקבות אותו ארוע מפחיד ביקש "קור" באחד מנסיעותיו להולנד, מידידה חברת המחתרת, להכין שני צעצועי עץ. אחד מהם היה ברווז עם בטן חלולה שהורכב ונסגר היטב על מסילה בעלת ארבעה גלגלים. בבטן החלולה ניתן היה להחביא מסמכים שפאולה היתה אמורה להעביר לי ובכך להקל עלי את העברתם ממקום למקום. בהיותי רשומה במסמכים כעובדת סוציאלית עבור ילדים לא עוררתי שום חשד בכך שבין חפצי היה מצוי צעצוע.

פאולה ו"קור" נעצרו ואני השתמשתי בברווז רק פעם אחת. הוא מצוי עדיין ברשותי ומהווה עבורי מזכרת מחבר שהמזל לא האיר לו פנים והוא לא חזר.

ב- 1997 נערכה במרכז התרבות של העיר EMDEN שבגרמניה תערוכה לזכרו של MAX WINDMULLER הוא "קור", אשר נולד וגדל בעיר הזאת. על פי דרישת ראשי העיר, השאלתי להם את הברווז שהוצג לראווה בתערוכה וצולם לכתבות בעיתונות המקומית. אחד מרחובות העיר נקרא על שמו.